

С.Я. Лихова, д.ю.н.
(Національний авіаційний університет, Україна)

К.В. Шелест
(Відділ прикордонної служби «Жуляни» ОКПП «Київ», Україна)

Актуальні питання реформування Державної прикордонної служби України

Розкриваються основні риси реформування Державної прикордонної служби України. Аналізується Пілотний проект по підготовці інспекторів Державної прикордонної служби та його особливості.

За роки незалежності української держави Державна прикордонна служба України зробила масштабні кроки на шляху свого перетворення на сучасний правоохоронний орган спеціального призначення. Було досягнуто вагомі результати у розбудові інфраструктури державного кордону, у підвищенні рівня підготовки персоналу відповідно до європейських стандартів, було збережено високий авторитет Державної прикордонної служби України у суспільстві та забезпечено громадську підтримку її оперативної - службової діяльності.

«Служити, захищати, допомагати!» саме під таким гаслом стартував 21 жовтня 2015 року перший випуск пілотного проекту підготовки прикордонників нової формації. Ця подія є значним досягненням у процесі інтеграції України до Європейського співтовариства, доказом визнання українцями європейських цінностей і запровадження нових стандартів прикордонного контролю. Адже пріоритетами служби є підвищення довіри суспільства до відомства, створення максимально комфортних умов для законослужняних громадян, які перетинають державний кордон України. Пілотний проект започаткували в рамках реформування органів та підрозділів ДПСУ, а саме у двох пунктах пропуску для повітряного сполучення «Жуляни» та «Гостомель».

Участь у конкурсі на заміщення посад інспекторів - контролерів міг взяти кожен військовослужбовець відомства віком від 18 до 40 років. Головними критеріями відбору була повна або базова вища освіта, знання англійської мови, патріотизм, ввічливість, безкомпромісне неприйняття корупції, прагнення до якісних змін, правосвідомість, комунікабельність, фізична придатність, вміння працювати з програмним забезпеченням.

Не змогли долучитись до участі в конкурсі військовослужбовці, які: 1) мають не зняті стягнення: попередження про неповну службу відповіді, пониження в посаді або у військовому званні; 2) притягались до адміністративної відповідальності за вчинення корупційного діяння.

Протягом 50 днів на базі Навчального центру ДПСУ ім. Генерала – майора Ігоря Момота 160 прикордонників вивчали прикордонний контроль, підвищували рівень володіння англійської мови, тренувалися діяти у кричних ситуаціях на кордоні та ретельно вивчали антикорупційне законодавство. До

підготовки персоналу, окрім найкращих українських фахівців, долучилися й спеціалісти з міграційних питань США, Німеччини, прикордонної служби Естонії та представники Консультативної Місії ЄС.

Державна прикордонна служба України розробила нову форму для прикордонників, які виконують завдання в аеропортах «Жуляни» та «Гостомель». Слід звернути увагу, що кожна дія посадової особи яка виконує наказ на охорону ДКУ в повітряному пункті пропуску фіксується на відео, що є одним із ефективних методів у протидії хабарництва та локалізації конфліктних ситуацій серед персоналу відомства.

На базі відділу прикордонної служби «Жуляни» було створено 4 відділення інспекторів прикордонної служби, відділення поглибленого вивчення документів та інтерв'ювання, відділення по роботі з іноземцями та адміністративного провадження, відділення контролю транспортних засобів та режиму, відділення управління службою, групу автоматизованих систем управління.

Щодо нововведень в оперативно-службовій діяльності слід звернути увагу на співпрацю ДПСУ та Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол). На сервері Адміністрації Держприкордонслужби було розроблено та встановлено системно-програмне забезпечення, яке дало можливість працювати з банками даних Інтерполу. Робота відомства з новим інформаційним ресурсом дає непоганий результат – виявлено чимало осіб, які перебувають у міжнародному розшуку (у Жулянах було 3 випадки), і таких що становили інтерес для правоохоронних органів. Використання інструменту банків даних дозволяє виявити осіб, які вчинили кримінальні правопорушення на території іноземних держав та перебувають у розшуку, а також знаходити людей, які підлягають ідентифікації та безвісти зниклих.

20 жовтня за ініціативи консультативної ради при Адміністрації Держприкордонслужби України відбувся круглий стіл «Нове обличчя кордону». Проблематика прикордонного контролю та черг у пунктах пропуску на українсько-польському кордоні». Присутнім було презентовано другий етап пілотного проекту «Нове обличчя кордону». Його кінцевою метою є створення модельних відділів прикордонної служби з професійним, вмотивованим, принциповим персоналом, який буде ефективно виконувати функції держави на кордоні, та матиме водночас високий рівень громадської довіри. Конкурсний відбір на заміщення посад у відділах прикордонної служби «Бориспіль» та «Краківець» розпочався 20 лютого 2017 року. Випробувати свої сили зможуть усі бажаючі, в тому числі кандидати з числа цивільної молоді. Реєстрація анкет від кандидатів буде проходити виключно в електронному вигляді, без зовнішнього впливу, що є основною умовою відкритості конкурсу. Після завершення відбору кандидати пройдуть курс професійної підготовки і лише по його завершенню приступлять до самостійного несення служби.

Підкреслюючи вищесказане, можна цілком впевнено зробити висновок, що залишитись осторонь нової реформи правоохоронних органів – прикордонному відомству не в силі. Тож зовсім скоро в усіх аеропортах столиці зустрійте «Нове обличчя кордону».